

TAKIM SPORU VE BİREYSEL SPOR İLE UĞRAŞAN LİSELİ KIZ ÖĞRENCİLERİN BENLİK KAVRAMI VE BEDEN İMGESİNDEN HOŞNUT OLMA DÜZEYLERİ*

F. Hülya AŞÇI**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 47 takım sporu ile, 34 bireysel spor ile uğraşan ve 81 spor yapmayan liseli kız öğrencinin benlik kavramı ve beden imgesinden hoşnut olma düzeylerinin karşılaştırılması ve benlik kavramı ile beden imgesi arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır. Harter'ın Gençler için Kendini Algılama Envanteri benlik kavramının; Berscheid, Walster ve Bohrnstedt Beden İmgesi Anketi beden imgesinden hoşnut olma düzeyinin ölçülmesinde kullanılmıştır. Varyans analiz sonuçlarına göre; takım sporu, bireysel spor ile uğraşan ve spor yapmayan liseli kızların benlik kavramlarının okul başarısı, sosyal kabul ve atletik yeterlilik alt ölçeklerinde istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<.05$). Kas gücünden ve spor yeteneğinden hoşnut olma puanlarında takım sporu, bireysel spor yapan ve spor yapmayan denekler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunurken ($p<.05$), ortalama beden imgesinden hoşnut olma düzeyinde ve diğer 23 beden parçasından hoşnut olma düzeyinde fark bulunmamıştır. Pearson Çarpım Momentler Korrelasyon sonucuna göre; ortalama beden imgesinden hoşnut olma düzeyi ile, takım sporu ve bireysel spor ile uğraşanlar için benlik kavramının 5 alt ölçeği; sporcu olmayanlar için ise, benlik kavramının 3 alt ölçeği arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<.05$).

Anahtar Sözcükler: Akut diz yaralanmaları, akut diz ve MRI

* Bu çalışma 22-24 Eylül 1995'de İzmir'de düzenlenen 5. Ulusal Spor Hekimliği Kongresi'nde sunulmuştur.

** Orta Doğu Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

SUMMARY**SELF-CONCEPT AND BODY IMAGE OF HIGH SCHOOL FEMALE TEAM MEMBERS, INDIVIDUAL ATHLETES AND NON-ATHLETES**

The purpose of this study was to compare self-concept and body image of 47 high school female team members, 34 high school female individual athletes and 81 non-athletes counterparts; and to investigate the relationship between self-concept and body image. In order to measure self-concept and body image Harter's Self-Perception Profile for Adolescents and Berscheid, Walster and Bohmstedt's Body Image Questionnaire were used. According to the analysis of variance; there were significant differences in school competence, social acceptance and athletic competence subscales of self-concept among team members, individual athletes and non-athletes ($p < .05$). Although significant differences were obtained in muscle power and sports ability satisfaction levels among team members, individual athletes and non-athletes ($p < .05$); no significant differences were obtained in mean body image satisfaction and other 23 body parts. According to Pearson Product Moment Correlation results; there were significant relationships between mean body image satisfaction and 5 subscales of self-concept for team members and individual athletes; 3 subscales of self-concept for non-athletes ($p < .05$).

Key Words: Acute knee injuries, acute knee and MRI

GİRİŞ

Benlik kavramı (self-concept), diğer psikolojik özellikler gibi uzun yıllar sadece psikologlar tarafından değil, filozoflar, çocuk gelişimcileri, eğitimciler gibi çok sayıda değişik bilim adamı tarafından araştırılmış ve günümüzde de "ben" kavramının gelişimi ve kişisel farklılıkları hala araştırılmaktadır.

Oyun, yarışma ve hareket ile gelişen benlik kavramı, kişinin duygusal davranışlarının önemli bir ögesidir. Harter'in (10, 11) belirttiği gibi, tutarlı, olumlu benlik kavramı günlük yaşamımızdaki işlevlerin verimli, etkili yapılması için gereklidir. Günlük yaşantımızda önemli rolü olan benlik kavramı bireyin kendi kişiliğine ilişkin kanaatlerinin toplamı, bireyin kendini tanıma, değerlendirme biçimidir (4). Kişinin

yaşantılarını, tepkilerini, davranışlarını belirleyen benlik kavramı, yaş, cinsiyet, akademik başarı, sosyo-ekonomik düzey, etnik grup gibi birçok faktörden etkilenir (28). Beden imgesi de benlik kavramı gelişimini etkileyen önemli faktörlerden biridir. Kişinin kendi vücudu ile ilgili hissettikleri kendi hakkında hissettikleri ile yakından ilişkilidir. Kişinin boyu, kilosu, göz rengi, genel beden oranları, kişisel yeterlilik hissini etkileyen önemli faktörlerden bazılarıdır (9). Benlik kavramının önemli bir ögesi olan beden imgesi kişinin fiziksel olarak nasıl olduğunun imajıdır (19). Beden imajı; kişinin bedeninden elde ettiği doyum düzeyi olarak da tanımlanabilir (7).

Birbiriyle yakından ilişki bu iki kavrama spora katılımın etkisi uzun yıllar araştırılmıştır. Araştırmacılar bu etkileşimi açıklamak için sporcu olan ve olmayanları karşılaştırmışlar, ya da belli bir süre verilen antrenmanın bu iki psikolojik kavram üzerine etkisini incelemişlerdir. Örneğin; Schumaker, Smool ve Wood (24), Salokun (22), Smith (25), Olszewska (20), Hoffman (13), Synder ve Spreitzer (27) sportif katılımın benlik kavramı üzerine etkisini bulurken; Rohrbacher (21), Fowler (6), Kirschnit (15) spora katılımın beden imgesi üzerine etkisi olduğunu bulmuşlardır.

Benlik kavramı ile beden imgesi arasındaki ilişkiyi araştıran yazılı kaynaklar incelendiğinde bu ilişkinin genç kız ve erkeklerde araştırıldığı; spora katılımın bu ilişkiye olan etkisini araştıran çalışmaların az olduğu gözlenmektedir.

Bu araştırmanın amacı, farklı özellikler içeren bireysel ve takım sporu ile uğraşan kız öğrencilerin benlik kavramlarının ve beden imgelerinden hoşnut olma düzeylerinin spor yapmayan öğrencilerle karşılaştırılması ve benlik kavramı ile beden imgesi arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Denekler

Araştırmanın denekleri Ankara'da orta sosyo-ekonomik düzeyi temsil eden 3 okuldan seçilmiştir. Takım sporu ile uğraşan 47 denek, basketbol (N=15), voleybol (N=15) ve hentbol (N=17); bireysel spor ile uğraşan 34 denek atletizm okul takımından; spor yapmayan 81 denek ise sporcu sayısına eşit olacak şekilde rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Harter'in Gençler İçin Kendini Algılama Envanteri: Bu envanter toplam 9 farklı yaşam boyutunu (okuldaki yeterlilik, sosyal kabul, atletik yeterlilik, fiziksel görünüm, iş yeterliliği, duygusal çekicilik, davranış, yakın arkadaşlık, genel yeterlilik) ölçen 45 maddeden oluşmaktadır (12). Aracın Türkiye için geçerliliği ve güvenilirliği bu çalışmadan önce yapılan bir ön çalışma ile test edilmiştir. Aracın test-tekrar test güvenilirliği .69 ile .75 arasında; iç tutarlılık katsayısı ise .61 ile .90 arasında bulunmuştur.

Berscheid, Walster ve Bohrnstedt Beden İmgesi Anketi: Bu anket kızların 25, erkeklerin 26 beden parçasından hoşnut olma düzeyini ölçmektedir. Bu anketdeki beden parçaları 6 ana bölümde ele alınmıştır. Bu bölümler, genel görünüm, yüz, beden sınırları, gövde, göğüs ve cinsel organlardır (7).

Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen veriler Windows için SPSS programında tanımlayıcı istatistik, varyans analizi ve Pearson çarpım momentler korrelasyon tekniği kullanılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1'de takım sporu, bireysel spor ile uğraşan ve sporcu olmayan liseli kızların 9 alt boyutta karşılaştırılması için yapılan varyans analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi benlik kavramının okul başarısı ($F=3.25$, $p<.05$), sosyal kabul ($F=4.65$, $p<.05$) ve atletik yeterlilik ($F=23.5$, $p<.05$) alt ölçeklerinde bireysel spor, takım ile uğraşan ve spor yapmayan liseli kızlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. Yapılan Scheffe post hoc analizine göre, takım sporu ve bireysel spor yapanlar arasında fark bulunmazken, spor yapmayanlarla, takım ve bireysel spor ile uğraşanlar arasında fark anlamlı bulunmuştur.

Kas gücünden ve spor yeteneğinden hoşnut olma puanlarında takım sporu, bireysel spor yapan ve spor yapmayan denekler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunurken ($p<.05$); ortalama beden imgesinden hoşnut olma düzeyinde ve diğer 23 beden parçasından hoşnut olma düzeyinde fark bulunamamıştır (Tablo 2).

Takım Sporü ve Bireysel Spor ile Uğraşan Liseli Kız Öğrencilerin Benlik Kavramı ve Beden İmgesinden Hoşnut Olma Düzeyleri

Tablo 1. Takım sporu, bireysel spor ile uğraşan ve spor yapmayan kız öğrencilerin benlik kavramları.

Alt Ölçek	Takım Sporü (N=47)		Bireysel Spor (N=34)		Spor Yapmayan (N=81)		F Değeri
	X	SD	X	SD	X	SD	
Okul Başarısı	2.91	.61	2.81	.50	2.64	.65	3.25*
Sosyal Kabul	3.06	.56	2.96	.52	2.76	.58	4.65*
Atletik Yetenek	2.96	.65	3.01	.58	2.26	.72	23.5*
Fiziksel Görünüm	2.66	.73	2.71	.64	2.41	.82	2.56
İş Yeterliliği	2.74	.59	2.69	.53	2.82	.56	0.71
Duygusal Çekicilik	2.57	.57	2.67	.56	2.52	.56	0.88
Davranış	2.91	.69	2.82	.67	3.00	.56	1.06
Yakın Arkadaşlık	3.30	.56	3.12	.70	3.19	.77	0.70
Genel Yeterlilik	3.03	.66	2.92	.74	2.79	.74	1.77

*P<.05 düzeyinde anlamlı

Tablo 2. Takım sporu, bireysel spor ile uğraşan ve spor yapmayan liseli kız öğrencilerin beden imgelerinden hoşnut olma düzeyleri.

Beden Parçaları	Takım Sporü (N=47)		Bireysel Spor (N=34)		Spor Yapmayan (N=81)		F Değeri
	X	SD	X	SD	X	SD	
Beden Oranları	3.66	1.07	3.47	1.05	3.46	1.23	.50
Beden Duruşu	3.85	.93	3.76	.89	3.64	1.27	.55
Spor Yeteneği	4.09	.86	3.89	1.12	3.63	1.12	2.78*
Ten Rengi	4.15	1.08	4.32	.73	4.01	1.13	1.08
Kas Gücü	3.91	1.02	3.38	1.23	3.25	1.22	4.99*
Boy	3.40	1.33	3.41	1.46	3.17	1.43	.56
Kilo	3.26	1.17	3.09	1.44	3.31	1.42	.32
Yüz Güzelliği	3.57	.88	3.56	1.05	3.69	1.11	.29
Saç	4.15	.93	3.91	1.22	4.07	1.07	.16
Gözler	4.21	.75	4.15	.86	4.25	.94	.50
Kulaklar	4.15	.78	4.08	.98	4.41	.77	.22
Burun	4.06	.76	3.59	1.37	3.95	1.02	2.19
Ağız	4.26	.67	4.00	.98	4.36	.71	2.60
Diş	3.89	1.09	3.91	1.11	3.85	1.28	.04
Ses	4.15	.88	3.88	1.09	3.84	1.02	1.50
Çene	4.34	.52	4.12	.98	4.16	.84	1.01
Omuzlar	4.17	.79	4.03	1.11	3.93	1.03	.91
Kollar	4.40	.65	4.18	1.09	4.12	1.08	1.27
Eller	4.26	.94	4.09	.97	3.95	1.27	1.09
Ayaklar	4.13	.97	3.91	1.24	3.88	1.17	.77
Karın	3.51	1.16	3.44	1.37	3.58	1.24	.16
Kalçalar	3.40	1.14	3.29	1.51	3.51	1.23	.35
Bacak ve Bilek	3.91	1.02	3.88	1.34	3.57	1.24	1.55
Göğüs ve Üst Bölge	3.98	.94	3.62	1.41	3.62	1.09	1.71
Cinsel Organlar	3.96	1.12	3.53	1.02	3.73	1.02	1.67
Ort. Beden İmgesi	3.95	.53	3.79	.60	3.78	.64	1.31

*p<.05 düzeyinde anlamlı

Tablo 3'de takım sporu, bireysel spor ile uğraşan ve spor yapmayan liseli kızların benlik kavramı ve beden imgesinden hoşnut olma düzeyleri arasındaki ilişkiyi test etmek için yapılan Pearson Çarpım Momentler Korrelasyon sonuçları verilmiştir.

Tablo 3. Benlik kavramı ve beden imgesi arasındaki ilişkiler

Grup	Okul Başarısı	Sosyal Kabul	Atletik Yeterlilik	Fiziksel Görünüm	İş Yeterliliği	Duygusal Çekicilik	Davranış	Yakın Arkadaş.	Genel Yeterlilik
Tanım	.37	.35*	.36*	.50*	.17	-.04	.40*	.08	.45*
Bireysel	.12	.34*	.40*	.58*	.08	.38*	.04	.33	.51*
Spor Yapmayan	.06	.18	.21	.47*	.20	.18	.35*	.18	.38*

* $p < .05$ düzeyinde anlamlı

Pearson Çarpım Momentler Korrelasyon sonucuna göre, ortalama beden imgesinden hoşnut olma düzeyi ile takım sporu ile uğraşanlar için benlik kavramının sosyal kabul, atletik yeterlilik, fiziksel görünüm, davranış, genel yeterlilik alt ölçekleri; bireysel spor ile uğraşanlar için benlik kavramının sosyal kabul, atletik yeterlilik, fiziksel görünüm, duygusal çekicilik, genel yeterlilik alt ölçekleri; sporcu olmayanlar için ise, benlik kavramının fiziksel görünüm, davranış ve genel yeterlilik alt ölçekleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p < .05$).

TARTIŞMA

Bu araştırma, lise düzeyinde takım sporu, bireysel spor ile uğraşan ve spor yapmayan kız deneklerin benlik kavramları ve beden imgesinden hoşnut olma düzeyleri arasında bir farkın olup olmadığını test etmek ve spora katılımın benlik kavramı ile beden imgesi arasındaki ilişkiye etkisini araştırmak amacı ile yapılmıştır.

Araştırma sonuçları takım sporu ve bireysel spor ile uğraşanların benlik kavramlarının okul başarısı, sosyal kabul ve atletik yeterlilik alt ölçek puanlarının, spor yapmayan liseli kızlardan daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuç spor yapan ve yapmayanların benlik kavramlarını karşılaştırmak için daha önce yapılan araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Örneğin; Smith (25), Synder ve Spreitzer (27), Gyt, Fairchild ve Hill (8), Schumaker, Smoll ve Wood (24), Salokun (22) da spora katılımın benlik kavramı skorlarını yükselttiğini bulmuşlardır.

Fiziksel aktivite ile ilişkili olan grup katılımı, kabul görme gibi sosyal etmenler (14); sporun bir kurum olma özelliği (23); sportif faaliyetlere katılımın kişiye takım ve grup aktiviteleri ile başkaları tarafından ihtiyaç duyulma, istenme ve kabul edilme fırsatı sağlaması; bireysel ve takım sporu ile uğraşan liseli kızların benlik kavramının sosyal kabul alt ölçek puanlarının sporcu olmayanlardan daha yüksek olması nedenleri arasında sayılabilir.

Yeni bir becerinin öğrenilmesi, beceri kazanımı, yeteneğin gelişmesi ve olumlu benlik kavramı arasındaki sıkı ilişki birçok araştırmacı (16, 18) tarafından ortaya konmuştur. Bu sonuçlar, takım sporu, bireysel spor ile uğraşanların atletik yeterlilik puanlarının sporcu olmayan liseli kızlardan yüksek olmasını desteklemektedir. Spor ortamında öğrenilen beceriler, yeteneğin gelişmesi, spor ile uğraşanların atletik yeterlilik puanlarının sporcu olmayanlardan daha yüksek olmasının nedenlerindedir.

Spora katılımın akademik başarı üzerine etkisi olduğunu; sporcuların akademik başarılarının sporcu olmayanlardan yüksek olduğu hakkında çelişkili sonuçlar olmasına rağmen, bu araştırma sonuçları gerek takım sporu gerekse bireysel spor ile uğraşanların kendilerini okulda daha yeterli gördüklerini birkez daha ortaya koymaktadır.

Araştırmada elde edilen sonuca göre; bireysel spor ile uğraşanların benlik kavramları ile takım sporu ile uğraşanların benlik kavramları arasında anlamlı fark yoktur. Bu bulgu Kumar, Thakur ve Pathak (17)'in takım sporu yapan sporcuların sosyal benlik puanlarının, bireysel spor ile uğraşanlarınsa kişisel benlik puanlarının yüksek olduğunu bulduğu araştırma sonuçları ile benzerlik göstermemektedir. Yine Aşçı, Gökmen, Tiryaki ve Öner (1) tarafından yapılan araştırma sonuçları ile de benzerlik göstermemektedir.

Varyans analizi sonucuna göre; takım sporu, bireysel spor ile uğraşan ve spor yapmayan kızların kas gücünden ve spor yeteneğinden hoşnut olma düzeylerinde fark bulunurken, ortalama beden imgesinden hoşnut olma ve diğer 23 beden parçasından hoşnut olma düzeyleri arasında fark bulunmamıştır. Yapılan Scheffe post hoc analizine göre; spor yapmayan kız öğrencilerin kas gücünden ve spor yeteneğinden hoşnut olma düzeyleri takım sporu ve bireysel spor ile uğraşanlardan

daha düşüktür ve takım sporu ve bireysel spor yapan kız öğrenciler arasında anlamlı fark yoktur. Bu araştırmanın sonucu daha önce Çok (5)'un ortaokul öğrencileri; Bucaria (3)'nın genç kızlar; Synder ve Kivlin (26)'in kolej öğrencileri üzerinde spora katılımın ortalama beden imgesini arttırdığını buldukları araştırma sonuçları ile benzerlik göstermemektedir. Seçilen örneklemin, kullanılan yöntemin farklı olması bu farklılığın sebepleri arasında sayılabilir.

Gökdoğan (7) sportif aktivitelere katılan kızların kas gücü, spor yeteneği, boy, gözler, ağız, dişler, kollar, karın, bacak ve bileklerinden sportif aktivitelere katılmayanlardan daha hoşnut olduğunu bulmuştur. Bunun yanısıra; Aşçı, Gökmen, Tiryaki, Aşçı, ve Zorba (2)'nin liseli erkek öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada da liseli erkek sporcuların kas güçlerinden sporcu olmayanlardan daha hoşnut oldukları ortaya konulmuştur. Bu araştırmanın sonuçları da yukarıdaki araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Benlik kavramı ve beden imgesi arasındaki ilişki ile ilgili sonuçlara bakıldığında bireysel spor ile uğraşanlar için; benlik kavramının sosyal kabul, atletik yeterlilik, fiziksel görünüm, duygusal çekicilik, genel yeterlilik; takım sporu ile uğraşanlar için, benlik kavramının sosyal kabul, atletik yeterlilik, fiziksel görünüm, davranış, genel yeterlilik; sporcu olmayanlar için ise, benlik kavramının fiziksel görünüm, davranış ve genel yeterlilik alt ölçekleri ve ortalama beden imgesi puanları arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu sonuca göre, olumlu beden imgesine sahip olan sporcular kendilerini yaşamın birçok boyutunda daha iyi hissetmektedirler. Buna karşın; olumlu beden imgesine sahip olan sporcu olmayan liseli kızlar yaşamın davranış, genel yeterlilik ve fiziksel görünüm boyutunda kendileri ile ilgili olumlu hislere ve düşüncelere sahiptirler. Spora katılım olumlu beden imgesinin oluşmasına ve bununla birlikte kişinin kendine yaşamın birçok boyutunda daha iyi hissetmesine neden olmaktadır.

Sonuç olarak; spora katılımın birçok psikolojik etkisi vardır. Bu etkiler sporcu olan ve olmayanların benlik kavramı ve beden imgesi gibi psikolojik özelliklerinde farklılık yaratır. Spor ortamında sağlanan değişik koşullar ve fırsatlar kişinin benlik kavramının ve beden imgesinin olumlu gelişmesini sağlar.

KAYNAKLAR

1. Aşçı FH, Gökmen H, Tiryaki G, Öner U: Liseli erkek sporcuların ve sporcu olmayanların benlik kavramları. Spor Bilimleri Dergisi 4: 34-43, 1993.
2. Aşçı FH, Gökmen H, Tiryaki G, Aşçı A, Zorba E: Sportif katılımın liseli erkek öğrencilerin beden bölgelerinden hoşnut olma düzeyleri üzerine etkisi. Spor Bilimleri Dergisi 4: 38-47, 1993.
3. Bucaria LJ: The relation of sport status to body image, self-esteem and fearfulness in high school adolescents. Dissertation Abstract International 50: 3086A, 1989.
4. Burn R: Self-concept, Development and Education. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1982.
5. Çok F: Body image satisfaction in Turkish adolescents. Adolescence 25: 409-13, 1990.
6. Fowler EM: Body image of aerobic dancers and nonexercising women. Dissertation Abstract International 49: 3488 B, 1988.
7. Gökdoğan F: Orta öğretime deva eden ergenlerde beden imajından hoşnut olma düzeyi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. Gyot GW: Fairchild L, Hill M: Physical fitness, sport participation, body build and self-concept of elementary children. Int Sport Psychol 12: 105-16, 1981.
9. Hamacheck DE: Encounters With the Self. New York, Holt, Rinehart and Winston Inc, 1971.
10. Harter S: Process underlying the construction and enhancement of the self-concept in children. In: Psychological Perspectives on the Self, J Suls; AG Greenwold Eds. Vol 3, Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale NJ, 1986.
11. Harter S: Issues in the assessment of the self-concept of children and adolescents. In: Childhood Assessment: Through the Eyes of Child, AL Greca, Ed., New York, Allyn & Bacon, 1988.
12. Harter S: The Self-Perception Profile For Adolescent. University of Denver, 1988.
13. Hoffman A: Competitive sport and the American athlete: How much is too much? Int Sport Psychol 17: 390-7, 1986.

14. Jasnosi ML, et al.: Exercise changes in aerobic capacity and changes in self-perceptions: An experimental investigation. *Journal of Research in Personality*, 15: 460-6, 1981.
15. Kirshnit CE: Athletic involvement during early adolescents: factors affecting sports participation and the effects of athleticism on perception of the self. *Dissertation Abstract International* 50: 3187 B, 1987.
16. Koacher GP: Swimming, competence and personality change. *Journal of Personality and Social Psychology* 18: 275-8, 1971.
17. Kumar A, Thakur GP, Pathak N: Self-esteem in individual athletes, team members and non-athletes. *Perceptual and Motor Skills* 61: 178, 1985.
18. Miller R: Effects of sports instruction on children self-concept. *Perceptual and Motor Skills* 68: 239-42, 1989.
19. Nash J: *Developmental Psychology: A Psychological Approach*. New Jersey, Prentice Hall, 1971.
20. Olszweska G: The relation of a self-image, self-estimation and a tendency to dominate or to submit the effectiveness of the performance of team players. *Int Sport Psychol* 13: 107-13, 1982.
21. Rohrbacher R: Influence of special camp program for obese boys on weight loss, self-concept and body image. *Res Q* 74: 151-7, 1973.
22. Salokun SO: Comparison of Nigerian high school male athletes and non-athletes on self-concept. *Perceptual and Motor Skills* 70: 865-6, 1990.
23. Salokun SO: Effects of training in basketball and field hockey skills on self-concepts of Nigerian adolescent. *Int Sports Psychol* 21: 121-37, 1990.
24. Schumaker JF, Smool L, Wood J: Self-concept, academic achievement and athletic participation. *Perceptual and Motor Skills* 62: 387-90, 1986.
25. Smith TL: Self-concepts of youth sport participants and non-participants in grades 3 & 6. *Perceptual and Motor Skills* 62: 863-6, 1986.
26. Synder EE ve Kivlin JE: Women athletes and aspects of psychological well being and body image. *Res Q* 46: 191-9, 1975.
27. Synder EE ve Spreitzer E: Correlates of sport participation among adolescent girls. *Res Q* 47: 804-9, 1976.
28. Wylie RC: *Self-Concept: Theory and Research on Selected Topics*. Vol. 2, Revised Edition, Lincoln, University of Nebraska Press, 1979.